

تبیین جایگاه جوانان در اسلام از منظر آیت الله جوادی آملی

اختصاص روزی از سال به جوانان عزیز این مرز و بوم آنهم در روز ولادت با سعادت علی اکبر(ع) می تواند فرصت مغتنمی جهت کسب فیض و دریافت راهنمایی از بزرگان دین در مورد جوانان و اهمیت دوران جوانی باشد.

اختصاص روزی از سال به جوانان عزیز این مرز و بوم آنهم در روز ولادت با سعادت علی اکبر(ع) می تواند فرصت مغتنمی جهت کسب فیض و دریافت راهنمایی از بزرگان دین در مورد جوانان و اهمیت دوران جوانی باشد.

به گزارش خبرگزاری مهر، کم توجهی والدین به تربیت دینی فرزندان، به ویژه در کودکی و نوجوانی، نقش مهمی در بی اعتقادی جوانان به امور دینی دارد. اگر کودک در محیطی رشد کند که اعضای آن به مسائل دینی و عبادی بی اعتنا هستند و خود را در قبال آن مسئول نمی دانند، بی شک، این کودک نیز در جوانی و بزرگ سالی از مذهب و عبادت، گریزان خواهد بود. والدین باید تربیت درست و اسلامی فرزندشان را از دوران کودکی آغاز کنند و راهنمای خوبی برای دوران نوجوانی و جوانی فرزندشان باشند؛ زیرا در بزرگ سالی، شخصیت فرد به طور کامل شکل گرفته و تغییر و اصلاح آن، کاری بس دشوار است.

علی(ع) در نامه ای به فرزند بزرگوارش، امام حسن مجتبی(ع) می فرماید: «پیش از آنکه دلت سخت و عقلت گرفتار شود، به تربیت تو پرداختم.» صفحه دل کودک در آغاز تولد، پاک و سفید است. روش های خوب و بد تربیت والدین در سال های پس از تولد، بر این صفحه سفید نقش می بندد. هنگامی که فرزند به دوران نوجوانی و جوانی رسید، آثار خوب و بد تربیت کودکی او در شخصیت فرد دیده می شود. ازاین رو، پیامبر خدا(ص) فرمود: «فرزندانتان را گرامی بدارید و آنها را خوب تربیت کنید».

اختصاص روزی از سال به جوانان عزیز این مرز و بوم آنهم در روز ولادت با سعادت علی اکبر(ع) می تواند فرصت مغتنمی جهت کسب فیض و دریافت راهنمایی از بزرگان دین باشد. از این رو بنا داریم تا از رهنمودهای ارزشمند حکیم متاله آیت الله جوادی آملی که در جلسات متعددی نسبت به اهمیت دوران جوانی و تبیین خطرات پیش روی این قشر بیان داشته اند بهره مند گردیم:

وی در کتاب گرانسنگ مفاتیح الحیات خود در رابطه با اهمیت جایگاه جوانان در روایات و ثمره مشورت با آنان چنین آورده اند: امام صادق(ع) به ابوجعفر أحول پس از بازگشت وی از بصره فرمود: استقبال مردم را نسبت به امر امامت و پذیرش آن، چگونه یافته ای؟ گفت: سوگند به خدا آنان اندک اند، آنچه خواستند انجام دادند... امام فرمود: به جوانان بپرداز، زیرا آنان به هر کار خیری شتابنده ترند.

علی(ع) فرمود: هرگاه در امری که بر تو عارض شده است نیازمند به مشورت بودی ابتدا با جوانان مشورت کن زیرا که آنها تیز هوش ترند و سریعتر حدس می زنند سپس آن را به اندیشه پیران و بزرگان واگذار کن تا عاقبت آنرا شناسایی کنند و انتخاب نیکو نمایند زیرا تجربه آنها بیشتر است.

جوانی؛ فرصت سازی یا فرصت سوزی؟

وی مکتب اسلام را مکتبی مسؤولیت پذیر دانسته و جوانان را به پاسخگو بودن نسبت به گذرای عمر خود آگاهی داده و ابراز داشت: در مکتب دین، انسان در برابر تمام لحظات زندگی مسؤول است و از اولین پرسش های بعد از مرگ این است که جوانی و عمرت را در چه راهی صرف کردی. اگر کسی کاهلی کرد یا کار سودمندی برای جاه طلبی و مقام خواهی انجام داد، نه به قصد تقرب به خدا، چنین انسانی مسؤول خواهد بود و کیفر خاص خویش را می یابد و بالعکس اگر در مسیر درست گام بردارد چون حرمان بن اعین خواهد شد که امام ششم (سلام الله علیه) در مورد وی فرمود: من و پدرم شفیع خوبی برای حرمان بن اعین هستیم؛ زیرا دست او را می گیریم، رها نمی کنیم تا با ما وارد بهشت شود. حرمان بن اعین جوانی عادی بود که از علما شد و به این مقام رسید. این طور نیست که انسان بگوید: رسیدن به مقام اولیا دشوار است. روز قیامت معلوم می شود که راه باز بود و نرفتیم.

صاحب تفسیر تسنیم، جوانی و خطرات پیش روی آن همچون تبلیغ سوء یا آموزش بد را بمنزله نفوذ میکروب سمی در بدن وی دانست و در اثر فرخنده دیگری از خود مرقوم داشت: تبلیغ سوء، آموزش بد، رفتار ناهنجار و بی بند و باری چون نیش پشه آلوده و نفوذ میکروب سمی است که سریع التأثير و بطیء الزوال است. مثلاً شکستن سر در یک لحظه است، ولی درمان آن به درازا می کشد یا هبوط از قله بلند یک آن است، لیکن صعود به آن در مدت مدید است. شبهه علمی یا شهوت عملی نسبت به جوان کم تجربه سریعاً اثر می گذارد، ولی برطرف نمودن آن سهل نیست.

وی در دیدار سرپرست وزارت ورزش و جوانان به تبیین جهت دهی نیروی آزاد شده جوانان پرداخته و گفت: جوان باید بداند که یک نیروی آزاد شده دارد لکن این نیروی آزاد شده تا در تحت رهبری بزرگواری نباشد هرز می رود. یک تعبیر لطیفی مولوی درباره پیر و جوان دارد که می گوید: جوان یک تیر تیزی است این تیر تیز تا از کنار کمان منحنی عبور نکند به صید نمی رسد؛ شما اگر یک پیر خردمند قد خمیده را در کنارش نگذارید از این تیر تیز کاری ساخته نیست. رهبری مردان الهی، بزرگان فرهنگ مدار و خردورز همان کمانی است که این جوان را راهنمایی می کند و به مقصد می رساند.

توصیه به عطرآگین کردن جامعه در پرتو اخلاق در پیام آیت الله جوادی آملی به مناسبت همایش فرهنگی جوانان از دیگر موارد

قابل توجهی است که وی چنین بیان داشت: شایسته این محضر وزین است آن است که جامعه ما، هم باید منظم باشد هم باید معطر. همان طوری که به ما گفته اند شما جامعه تان را تمیز نگه دارید و از عطر استفاده کنید به ما دستور دادند جامعه تان را هم تمیز نگه دارید و عطر آگین کنید. ما معنای تمیز نگهداشتن جامعه را و معطر کردن آن را آگاهیم اما معنای جامعه تمیز و منظم و جامعه معطر را باید با مراجعه مستألف به کتاب و سنت الهی ارزیابی کنیم.

جامعه‌ای منظم است که برابر با عدل الهی اداره شود. عطر آگین کردن جامعه با اخلاق است که بالاتر از عدل است. با یاد خدا و نام خداست با حضور و رفت و آمد فرشتگان است؛ انسان می تواند هم مهمان خدا باشد هم میزبان خدا در آنجا سخن از عطر الهی است اگر کسی میزبان خدا بود معطر می شود، مهمان خدا بود معطر می شود جامعه‌ای که می تواند هم مهماندار باشد هم مهمان خدا چنین جامعه‌ای معطر است و چنین زندگی لذت بخش است؛ اگر گفته شد *أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ* این طمأنینه، عطر است این طمأنینه، مُشک الهی را به همراه دارد. اگر در بیان رسول گرامی (علیه و علی آله التَّحِيَّةُ وَالتَّائِبُ) آمده است «تَعَطَّرُوا بِالْإِسْتِغْفَارِ لَا تَفْضَحْتُمْ رَوَائِحَ الذُّنُوبِ» ناظر به همین است فرمود خودتان را با استغفار معطر کنید. نام خدا عطر آگین است. جامعه‌ای که به نام خدا زنده است معطر است آن‌گاه هم امنیتش تأمین است هم امانتش تأمین است هم دلیذیری و دلمایه داشتنش تأمین است.

۱. کتاب حکمت عبادات، آیت الله جوادی آملی، ص ۲۶۷

۲. کتاب شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی، آیت الله جوادی آملی، ص ۲۴۶

۳. دیدار سرپرست وزارت ورزش و جوانان با آیت الله جوادی آملی ۹۲/۷/۸